

B'L'E'W

Adviesorgaan ter bescherming van
de Joodse Gemeenschap in Nederland

Dreigingsrapport 2015

*'Terrorisme als dreiging voor de Joodse
gemeenschap in Nederland'*

Stichting Bij Leven en Welzijn

mei 2015

Voorwoord

De situatie in Nederland is structureel kritiek met een dodelijke modus operandi. Dit vraagt om structureel anti-terreur beveiligingsbeleid. Structureel betekent lange-termijn en internationaal.

De huidige situatie kenmerkt zich door een steeds hoger wordende dreiging en een onverminderd risico. De recente aanslagen (Parijs, Kopenhagen) bevestigen slechts het bestaande risico sinds het vorige dreigingsrapport van Bij Leven en Welzijn in juli 2014.

Wij constateren zichtbaar toegenomen gevaar in Nederland door onder meer:

- Een toename van antisemitische incidenten;
- Een groeiend aantal verdachte handelingen bij Joodse objecten;
- Een toename van aanslagen in Europa op Joodse doelen

Door de combinatie van de zoals hierboven beschreven toegenomen dreiging en het verbeterde (relatieve) beveiligingsniveau t.o.v. de landen om ons heen, is de BLEW-dreigingsindex iets minder kritiek geworden.

Wij menen evenwel dat het huidige dreigingsniveau voorlopig niet significant zal veranderen. Ook de wijze waarop aanslagen worden gepleegd is duidelijk. Deze zullen niet minder dodelijk worden.

Hierom benadrukken wij nogmaals de urgente en structurele behoefte aan de inzet van de Koninklijke Marechaussee bij Joodse objecten en een uitbreiding van haar taken en bevoegdheden.

Dennis Mok,
Voorzitter Stichting Bij Leven en Welzijn

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	3
1. Samenvatting en conclusies.....	4
2. Analyse	5
3. Terrorisme	9
4. Antisemitisme.....	11
Nederland – statistieken antisemitische incidenten	12
Antisemitisme op het internet 2014	13
Schade en ontheiliging.....	14
Fysiek geweld	15
5. Politiek.....	16
6. Conclusie	16

1. Samenvatting en conclusies

De onderstaande conclusies zijn gebaseerd op basis van een kwalitatieve en kwantitatieve analyse van de huidige situatie in Nederland in de afgelopen zes maanden. Daar waar relevant is ook de situatie in de ons omliggende landen meegenomen.

Uit de analyse blijkt:

- Het **dreigingsniveau** voor de Joodse gemeenschap in Nederland is **kritiek**, met een score van 73,8 / 100 volgens de BLEW-index. De daling ten opzichte van juni 2014 is toe te schrijven aan met name de verbeterde beveiliging van Joodse doelen door de overheid.
- Het huidige **terroristische potentieel** is met het hoge aantal actieve Nederlandse (en Europese) deelnemers aan en aanhangers van de diverse jihadistische strijdgroepen en de onverminderde dreiging vanuit 'klassieke' terreurorganisaties als Hezbollah **zeer hoog**.
- De operationele veiligheidsorganisatie neemt een sterke stijging waar wat betreft mogelijke **voorbereidingshandelingen** op het gebied van informatieverzameling.
- In 2014 en begin 2015 zijn er wereldwijd meerdere aanslagen specifiek op Joodse doelen gepleegd, vaak met dodelijke afloop. Daarnaast zijn er meerdere aanslagen in verschillende stadia van voorbereiding voorkomen.
- BLEW ziet in Nederland een **onevenredig grote voedingsbodem van antisemitisme** en een politieke acceptatie van de grensvervaging tussen antizionisme en antisemitisme.
- Het **dreigingsniveau** in Nederland staat sinds maart 2013 op '**substantieel**', het op één-na-hoogste niveau op de schaal van de NCTV.

Wij zijn dan ook van mening dat:

- De **verhoogde beveiliging** van de Joodse gemeenschap, Joodse instanties en Joodse (religieuze) instellingen dient te worden **voortgezet, geïntensiveerd en geoptimaliseerd** om weerstand te bieden tegen het kritieke niveau van de huidige dreiging.

2. Analyse

De voorstelbaarheid van een terroristische aanslag op Joodse doelen in Nederland is groot, de opleiding, middelen en bevoegdheden moeten worden aangescherpt.

Werkwijze

Dit rapport 'Terrorisme als dreiging voor de Joodse gemeenschap in Nederland' bevat een terugblik op de registraties van incidenten en ontwikkelingen uit 2014. Aan de hand van officiële statistieken van het Centrum voor Informatie en Documentatie Israël (CIDI), het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) uit Nederland, de *Community Security Trust* (CST) en de *Service de Protection de la Communauté Juive* (SPCJ) uit respectievelijk Engeland en Frankrijk wordt getracht een duidelijk beeld te creëren van het antisemitisme en de trend in actiebereidheid (op het gebied van antisemitisme maar ook terrorisme) in de afgelopen periode. Hierbij worden tevens vergelijkingen gemaakt en trends getoond over de periode 2012 - 2014. In de analyse van incidenten en trends van 2014 wordt gebruik gemaakt van bevestigde, openbare informatie.

Door de officieel geregistreerde incidenten te koppelen aan de recente ontwikkelingen in de wereldwijde terreur en de bevindingen van de operationele veiligheidsorganisatie van BLEW, is een analyse ontstaan van het huidige dreigingsbeeld van de Joodse gemeenschap in Nederland. Ter ondersteuning van de *kwantitatieve* analyse is de *kwantitatieve* BLEW-index ontwikkeld, om zo ook in cijfers de dreiging van de Joodse gemeenschap in Nederland uit te drukken. Deze BLEW-index dient als handvat voor de dreigingsanalyse, waarbij de rangschikking per element door een kwalitatieve argumentatie wordt onderbouwd. In de analyse wordt de uitslag van de kwantitatieve BLEW-index getoond en wordt onderbouwd door de kwalitatieve analyse, waarbij voor bronvermeldingen wordt doorverwezen naar hoofdstuk 3 t/m 5 van dit rapport.

BLEW-index

De BLEW-index is een monitor van de dreiging van een terroristische aanslag op de Joodse gemeenschap in Nederland. Om de dreiging te kunnen monitoren worden separaat gemeten de waarschijnlijkheid en het risico niveau van een terroristische aanslag. Beide onderdelen worden gemeten op een schaal van 0-50, waarna de score wordt opgeteld tot een totaalscore van 0-100. Deze index wordt periodiek bijgewerkt gelijk met het verschijnen van het dreigingsrapport van BLEW. De gehanteerde formule is:

$$\text{DREIGING} = \text{WAARSCHIJNLIJKHEID} + \text{RISICO}$$

Onderstaande tabel toont de BLEW-index met een score per onderdeel.

BLEW-index mei 2015

	WAARSCHIJNLIJKHEID	SCORE
1	Potentieel terrorisme	9
2	Aanslagen monitor	8,3
3	Antisemitisme	9
4	Dreigingsniveau NL	7
5	Relatief beveiligingsniveau*	4

	RISICO	
1	Menselijke schade	9,5
2	Materiële schade	4
3	Psychologische schade	9
4	Vertrek uit Nederland	9
5	Niveau crisis management*	5
	TOTAAL	73,8/100

*Het relatieve beveiligingsniveau en het niveau crisis management zijn elementen waarbij een omgekeerde telling geldt.

D.w.z. een hoog niveau betekent een lage score dus een lagere waarschijnlijkheid of risico en vice versa.

Aan de hand van de score wordt het dreigingsniveau bepaald volgens de onderstaande tabel.

TOTAAL SCORE	DREIGINGSNIVEAU
00 - 30	WIT / MINIMAAL
30 - 50	GEEL / BEPERKT
50 - 70	ORANJE / SUBSTANTIEEL
70 - 100	ROOD / KRITIEK

Met een score van 73,83 wordt de huidige situatie als 'kritiek' aangemerkt.

Kwalitatieve analyse

Het jaar 2014 werd gekenmerkt door de eerste Europese aanslag (Brussel) gepleegd door een zogeheten 'terugkeerder', een Europese Islamitische militant met training en/of gevechtservaring in Syrië. De groep jihadisten die zich vanuit Europa naar strijdgebieden als Syrië en Irak heeft begeven is in 2014 sterk gegroeid, zo ook het aantal terugkeerders. In 2014 sluit het overgrote deel uitreizigers zich aan bij de sinds juni 2014 opgerichte 'Islamitische Staat'. Veel van hen zetten het radicaliseringsproces daar voort, en worden tevens militair getraind. Daarnaast lopen veel uitreizigers daar zware psychologische trauma's op wat hun gedrag en eventuele terugkeer in de Nederlandse samenleving ernstig kan beïnvloeden. De potentiële dreiging die uitgaat van dergelijke getraumatiseerde, getrainde en vaak nog verder geradicaliseerde personen is zeer hoog. De aanslag in Brussel in mei 2014, waarbij een teruggekeerde jihadist vier mensen vermoordde en de aanslagen in Parijs begin 2015, zijn daarbij bloedige voorbeelden.

Ook in Nederland genieten IS en aan hen gelieerde organisaties steun, zowel op internet als op bijeenkomsten. De AIVD geeft in haar publicatie *Transformatie van het jihadisme in Nederland* (juni 2014) aan dat het jihadisme in Nederland "een veel sterkere dynamiek heeft dan enkele jaren geleden" en dat terroristische aanslagen specifiek gericht kunnen zijn tegen onder meer Joden in Nederland.

Volgens de NCTV zijn er vanuit Nederland ten tijde van publicatie van dit rapport meer dan 190 personen naar Syrië of Irak vertrokken en zijn er meer dan 35 teruggekeerd¹. Daarnaast zijn er volgens de NCTV honderden aanhangers en duizenden sympathisanten van de Jihadistische

¹ NCTV, 7-4-2015; Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 38

beweging in Nederland.² Deze sympathisanten vormen ook een reëel gevaar door een steeds grotere bereidheid tot het plegen van geweld. Dit is onder meer te wijten aan een continue blootstelling aan propaganda en de verheerlijking van jihadistisch geweld. Deze dreiging gaat niet uitsluitend uit van de uit Nederland vertrokken jihadisten. **Juist het grensoverschrijdende karakter van de jihadistische dreiging heeft volgens de NCTV tot gevolg dat de dreiging niet uitgaat van tientallen, maar van honderden terugkeerders in heel Europa.** Los daarvan benoemt de NCTV dat het voorstelbaar is dat 'jihadisten die door de overheid zijn tegengehouden, hun frustratie omzetten in (gewelds)daden in Nederland'. De NCTV geeft tevens aan dat Joodse locaties vaker doelwit zijn geweest bij jihadistische terroristische aanslagen³, en dat 'het mondiaal jihadisme nog steeds doordrenkt is van antisemitisch denken'⁴. De aanslagen Brussel, Parijs en Kopenhagen hadden beiden duidelijk Joodse (secundaire) doelen. **De voorstelbaarheid dat in Nederland een terroristische aanslag wordt gepleegd specifiek op de Joodse gemeenschap is volgens de NCTV dan ook groot⁵.**

Naar aanleiding van de verhoogde dreiging op Joodse objecten is halverwege 2014 de inzet van bepantserde bemande politiecontainers gerealiseerd bij diverse Joodse objecten in de randstad. Eind 2014 is op aandringen van de Stichting Bij Leven en Welzijn de inzet van de Koninklijke Marechaussee aangevraagd, vanwege hun specifieke vaardigheden en werkwijze. Tot op heden is deze tijdelijke maatregel diverse keren verlengd en zelfs uitgebreid. **De opleiding, middelen en bevoegdheden zouden echter verder worden moeten aangescherpt om van bewaking (reactief) de omslag te maken naar beveiliging (actief).** Dit is met name van belang op het moment dat geïntervenieerd moet worden bij mogelijke voorbereidingshandelingen van een aanslag.

Naast deze overheidsinzet blijft de structurele aanwezigheid van de, door de gemeenschap zelf georganiseerde en betaalde, beveiliging noodzakelijk. De kans op een aanslag op de Nederlandse Joodse gemeenschap neemt namelijk nog steeds toe. Gezien het stijgende aantal terroristische geweldsincidenten in de landen om ons heen, waar de aanwezigheid van regulier gewapend politiepersoneel niets heeft uitgehaald, is het naïef en onverstandig om te denken dat dergelijke situaties zich in Nederland niet voor zullen doen. Als indicator van toenemende dreiging kunnen de toenemende aantallen uitreizigers en steun door die uitreizigers worden genomen. De huidige politiek en het maatregelenpakket tegen radicalisering heeft volgens de NCTV nog geen duidelijk effect gehad in het voorkomen van vertrek voor deelname aan de gewapende strijd.

Het door de overheid beschikbaar stellen van middelen om specifieke objecten van betere fysieke beveiliging te voorzien is dan ook een noodzakelijke investering, die de komende tijd steeds belangrijker zal worden. De (financiële) druk die voortkomt uit het realiseren van deze fysieke beveiliging, heeft overigens nog altijd een onevenredig hoge druk op de Joodse gemeenschap.

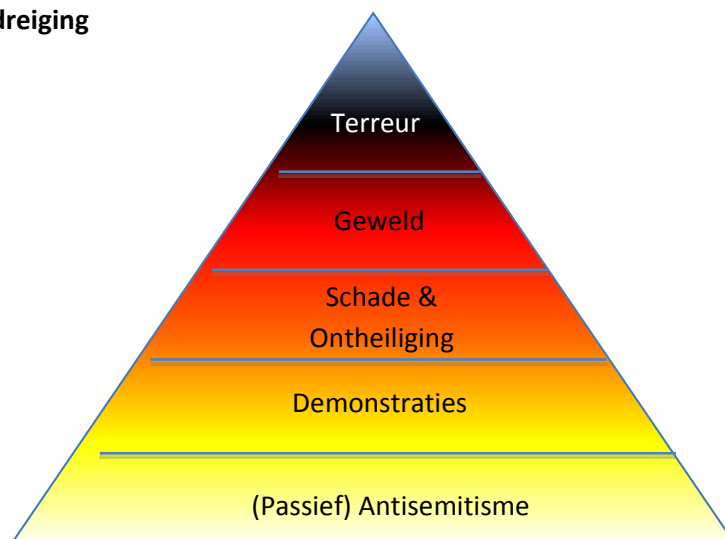
² AIVD, juni 2014; Transformatie van het jihadisme in Nederland

³ NCTV, 30-6-2014; Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 36

⁴ NCTV, 7-4-2015; Dreigingsbeeld Terrorisme Nederland 38

⁵ Brief van Burgemeester Van der Laan aan Gemeenteraad Amsterdam, 5-6-2014; Maatregelen joodse objecten Amsterdam

Opbouw van dreiging

Figuur 1: piramide van dreiging

In de analyse wordt uitgegaan van een bepaalde opbouw van dreiging. Deze opbouw is het best weer te geven als een piramide (figuur 1). Aan de basis van de piramide staat (passief) antisemitisme. In een klimaat waar antisemitische gevoelens groeien en worden geaccepteerd, wordt een voedingsbodem gecreëerd waarop demonstraties ontstaan als eerste vorm van stijgend verzet tegen Joden in het algemeen en de Joodse gemeenschap in het bijzonder.

De demonstratie (en gebrek aan reactie vanuit de handhaving en lokale overheid) in de zomer van 2014 in de Haagse Schilderswijk⁶, is hier een duidelijk en schokkend voorbeeld van.

Zowel in Nederland als de landen om ons heen zien we een duidelijke toename van zowel schade en ontheiliging als geweld tegen Joden en Joodse objecten. Het toenemend aantal antisemitische incidenten en hun aard tonen een duidelijke verharding.

⁶ NOS, 24-7-2014; Anti-Joods protest in Den Haag

3. Terrorisme

Door de opkomst van de Islamitische Staat (IS) en individuen en groepen die zich aan IS liëren is de afgelopen periode bewezen dat de terroristische dreiging tegen Joodse doelen sterk is toegenomen.

De dreiging van terrorisme is in 2014 volgens de NCTV sinds maart 2013 op het een-na-hoogste niveau ('Substantieel') gebleven. Echter, in tegenstelling tot in 2013 is het niveau in 2014 gestegen tot aan de bovengrens van deze schaal. Deze stijging is onder andere af te lezen aan het feit dat terroristische aanslagen zijn doorgedrongen tot in Westerse (hoofd)steden zoals Brussel, Antwerpen, Québec, Ottawa, Nantes, New York en Sydney. Daarnaast hebben begin 2015 aanslagen plaatsgevonden in Parijs, Kopenhagen en Tunis, en werd een grootschalige aanslag voorkomen in Verviers.

In dit hoofdstuk wordt niet alleen ingegaan op (de invloed van) aanslagen tegen de Joodse gemeenschap, maar naar het verband tussen antiwesterse en anti-Joodse aanslagen. Hierbij moet worden opgemerkt dat voor de totstandkoming van de BLEW-index uitsluitend met data van anti-Joodse aanslagen is gewerkt.

Uit de geanalyseerde aanslagen blijkt, dat de oprichting van de Islamitische Staat op twee vlakken een belangrijke rol speelt. Enerzijds vanwege aanslagen die specifiek uit naam van IS worden gepleegd, anderzijds de invloed die de oprichting heeft op de verscherpende concurrentiestrijd tussen de radicaalislamitische terreurbewegingen. Laatstgenoemde is een direct gevolg van de strijd tussen IS en andere strijdgroepen (Al Qaida en Jabhat al Nusra) die het kalifaat van IS niet erkennen. Wat betreft dreiging voor nieuwe aanslagen benoemt de NCTV in het DTN 38 de vrees voor profileringsdrang van IS aan de ene kant en Al Qaida (gelieerde) groepen anderzijds. Daarnaast bestaat de mogelijkheid dat beide kanten een hernieuwde focus op de 'klassieke vijanden' (De Verenigde Staten, Israel, Joden) leggen, waardoor de partijen mogelijk weer dichterbij elkaar kunnen komen.

De aanslagen in Brussel, Parijs en Kopenhagen hadden als grote overeenkomst de voorkeur voor Joodse doelwitten. Hoewel de complexiteit en voorbereiding van genoemde aanslagen verschilt is het resultaat en de motivatie van de daders gelijk. De motivatie wordt gevonden in de radicale islam met het daarbij behorende antisemitisme. Het resultaat was in alle gevallen meerdere dodelijke slachtoffers en een zeer grote maatschappelijke impact.

Los van deze aanslagen is er in 2014 sprake van een golfbeweging in aanslagen die beduidend simpeler van aard en uitvoering zijn, en hun oorsprong hebben in Israël. Daar werd vanaf de zomer 2014 verschillende keren een aanslag gepleegd met voertuigen die op groepen (wachtende) mensen inreden^{7 8}. Tevens vonden diverse steekpartijen plaats met een terroristisch karakter^{9 10}, of meer recent een combinatie van beide modi operandi¹¹. De genoemde incidenten in dit rapport dienen als voorbeeld, dit is geen volledig overzicht. De kwetsbaarheid en grote potentie van dergelijke aanslagen werd opgemerkt door andere terroristen die deze modi operandi kopieerden in onder

⁷ Time, 4-8-2014: Construction Vehicle Attack Shatters Quiet in Jerusalem

⁸ Reuters, 22-10-2014: Palestinian man rams Jerusalem station killing baby

⁹ The Telegraph, 10-11-2014: Israeli woman, 25, and soldier killed in twin stabbing attacks

¹⁰ CNN, 10-11-2014: Israeli soldier stabbed at bus stop

¹¹ BBC, 6-3-2015: Jerusalem: Israeli police hit in Palestinian car attack

meer Canada¹², de Verenigde Staten^{13 14}, Tunesië¹⁵, België¹⁶ en Frankrijk^{17 18 19 20}. In Nederland leek na een oproep door een Nederlandse jihadist vanuit Syrië even sprake van gelijkende pogingen, echter bleken dit achteraf een verkeersincident en een verzonnen incident²¹.

In Amsterdam werd in oktober 2014 een Marokkaanse man aangehouden op verdenking van het voorbereiden van een terroristische aanslag op Nederlands politiepersoneel²². De aanhouding volgde eerdere berichten over het niet meer in uniform mogen reizen van defensie- en politiepersoneel vanwege een terroristische dreiging specifiek tegen hen. In eerste instantie werd gemeld dat deze persoon alleen zou hebben gehandeld en een gelofte aan de leider van IS zou hebben gedaan. Op 13 april 2015 werd echter bekend dat deze aanhouding werd verricht naar aanleiding van informatie van de Marokkaanse veiligheidsdiensten. In Marokko werd een terreurcel van IS ontmanteld, waar de in Nederland aangehouden man onderdeel van uit heeft gemaakt. Deze groep was bezig met het verzamelen van wapens en explosieven om daarmee in zowel Marokko als Nederland aanslagen te plegen²³.

De operationele veiligheidsorganisatie van BLEW in 2014 heeft in Nederland, ondanks de extra inzet van politie en Koninklijke Marechaussee in verschillende vormen, een sterke stijging waargenomen van voorbereidingshandelingen – met name mogelijke voorverkenningen – rondom scholen, synagogen, maatschappelijke instellingen e.d. van de Joodse gemeenschap.

In combinatie met de niet aflatende stroom uitreizigers vanuit heel Europa en de potentie en motivatie van degenen die niet hebben kunnen uitreizen als gevolg van antiterrorismeregelingen, moet worden geconcludeerd dat de dreiging tegen de Westerse samenleving en daarbij de Joodse gemeenschap als voorkeursdoelwit nog verder is toegenomen.

¹² The Guardian, 21-10-2014: Canadian soldier killed by convert to Islam in hit and run

¹³ CNN, 24-10-2014: NYPD: Hatchet attack was an act of terror

¹⁴ NBC New York, 9-12-2014: Police shoot, kill, stabbing suspect at Brooklyn Jewish Center

¹⁵ Times of Israel, 23-5-2014: Masked Islamist stabs Jewish man in Tunisian market

¹⁶ NOS, 15-11-2014: Orthodoxe jood neergestoken in Antwerpen

¹⁷ The Guardian, 21-12-2014: Driver attacks pedestrians in Dijon

¹⁸ The Guardian, 21-12-2014: Driver attacks pedestrians in Dijon

¹⁹ The Telegraph, 22-12-2014: Man rams into Christmas market in Western France

²⁰ The Telegraph, 21-12-2014: French knife attacker Bertrand Nzohaboyano was Islamic convert

²¹ NRC, 16-10-2014: 'Aanvallen' op militairen in Boxtel en Deurningen zijn allebei niet gebeurd

²² Openbaar Ministerie, 17-10-2014: Man aangehouden wegens voorbereiding terroristisch misdrijf

²³ Reuters, 13-4-2015: Morocco says breaks up Islamic State cell with Dutch ties

4. Antisemitisme

BLEW classificeert een daad als een antisemitisch incident als het gaat om een doelbewuste aanval tegen Joden, organisaties of gebouwen, waarbij kan worden aangetoond dat de motivatie ligt bij het Joods zijn of de connectie met het Jodendom. Antisemitisme wordt in het algemeen gedefinieerd als haat jegens Joden als groep of jegens Joden als begrip.

BLEW maakt voorts een duidelijk onderscheid in de verwerking van gegevens tussen antisemitische incidenten en uitingen tegen de staat Israël. Dit rapport spitst zich toe op incidenten en uitingen jegens de Joodse gemeenschap. Uit de statistieken van CIDI, CST en SPCJ blijkt dat tijdens conflicten in het Midden-Oosten waarbij Israël betrokken is, zoals de Gaza-crisis in de zomer van 2014, het aantal antisemitische incidenten wereldwijd (en ook in Nederland) stijgt. Veelal worden Joden door de daders gezien als representanten van de staat Israël.

Bron: De Groene Amsterdammer

Nederland – statistieken antisemitische incidenten

Aantal incidenten in 2 jaar tijd verdubbeld.

Om het aantal antisemitische incidenten in Nederland in kaart te brengen, maakt BLEW gebruik van de data die het CIDI verzamelt. Voor de incidenten uit Engeland is er gebruik gemaakt van data van de *Community Security Trust* (CST) en voor de incidenten uit Frankrijk is er gebruik gemaakt van data van de *Service de Protection de la Communauté Juive* (SPCJ). Voor België, Duitsland en Scandinavië zijn er geen officiële vergelijkbare gegevens bekend.

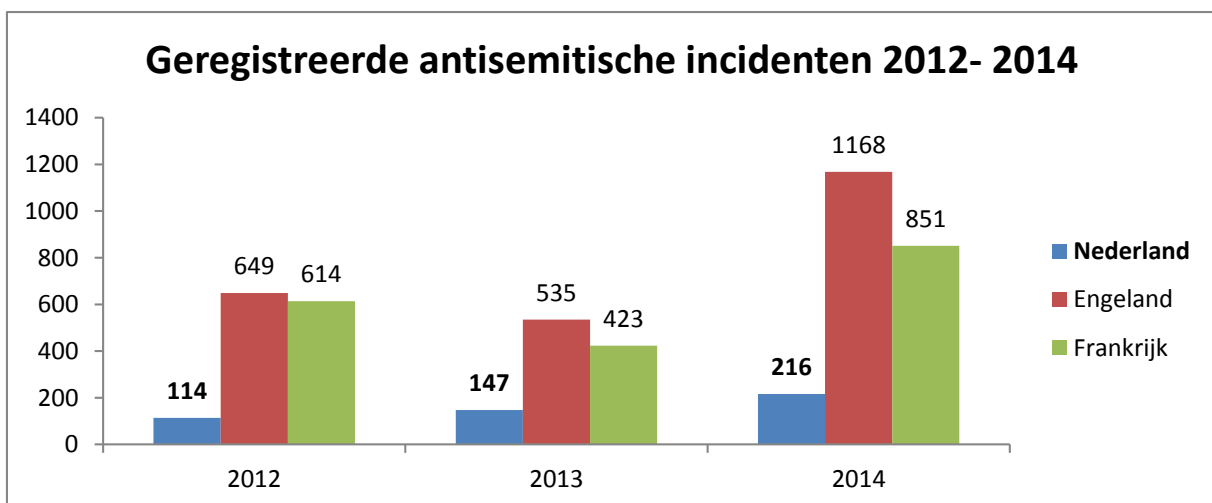
Uit onderstaande tabel en grafiek blijkt dat het aantal geregistreerde incidenten in Nederland in 2014 ten opzichte van 2013 is toegenomen met 46,9%. De procentuele verandering van het aantal incidenten is wederom toegenomen. In de landen om ons heen is echter meer dan een verdubbeling van het aantal incidenten waar te nemen, waar in 2013 het aantal incidenten nog afnam.

Ondanks het feit dat de procentuele toename van het aantal incidenten lager is dan in Engeland en Frankrijk, is de kans dat een Joods persoon in Nederland slachtoffer wordt van een antisemitisch incident (hitkans) in vergelijking met deze landen significant hoger.

Hieruit blijkt de kwetsbaarheid van de Nederlandse Joodse gemeenschap.

	Inwoners	Aantal Joden	% bevolking	Gem. aantal incidenten (2009-2013)	Hitkans % per Jood (2014)	Verandering in het aantal incidenten 2014 t.o.v. 2013
Nederland	17 mln	45.000	0,27%	133	0,48	+46,9%
Engeland	60 mln	300.000	0,50%	673	0,39	+118,3%
Frankrijk	65 mln	490.000	0,75%	545	0,17	+101,2%

Bron: CIDI, CST, SPCJ

Bron: CIDI, CST, SPCJ

Antisemitisme op het internet 2014

Antisemitisme verreweg meest voorkomende vorm van discriminatie op internet.

Sinds de oprichting van het Meldpunt Discriminatie Internet (MDI) in 1997 wordt antisemitisme op het internet gemonitord en in kaart gebracht.

Het MDI benoemt specifiek dat Joden in Nederland "De enige bevolkingsgroep is die stelselmatig wordt gediscrimineerd en bedreigd vanwege eeuwenoude mythes en vanwege de politiek van een land waar zij niet wonen."²⁴

In 2014 was antisemitisme wederom de grootste categorie van online discriminatie. Met name de Gaza-crisis in juli en augustus 2014 zorgde voor een grote toename van meldingen.

Antisemitisme is nog steeds de grootste categorie van bij het MDI gemelde uitingen met 29% van het totaal. Procentueel is dat een afname t.o.v. de 35% van het totaal aantal meldingen in 2013, echter is het absolute aantal gestegen met 31%. Discriminatie jegens moslims is gezakt naar een derde plaats (20%), met 'anti-zwart racisme' op plaats twee (23%). De achterliggende oorzaak is de verhitte discussie rondom Zwarte Piet.

In absolute aantallen heeft het MDI in 2014 1179 meldingen ontvangen over 1117 unieke uitingen, ten opzichte van 809 meldingen ontvangen over 924 unieke uitingen in 2013.

	2012		2013		2014	
Antisemitisme op het internet	Totaal	Strafbaar	Totaal	Strafbaar	Totaal	Strafbaar
Antisemitisme	285	177	250	175	328	188
Waarvan Holocaustontkenning	196	93	74	61	55	45

Bron: MDI

Net als in voorgaande jaren moet er geconcludeerd worden dat de hoge aanwezigheid van antisemitisme op het internet niet in verhouding staat tot het kleine aantal Joden in Nederland. De Joodse gemeenschap vormt een kleine groep (0,27%) van de bevolking, terwijl antisemitisme op het internet ongeveer 29% van het totaal bestrijkt. De ratio van antisemitische uitingen is dus $29/0,27 = 107,4$.

²⁴ Stichting Magenta Afdeling Meldpunt Discriminatie Internet, 2-3-2015: Jaarverslag 2014

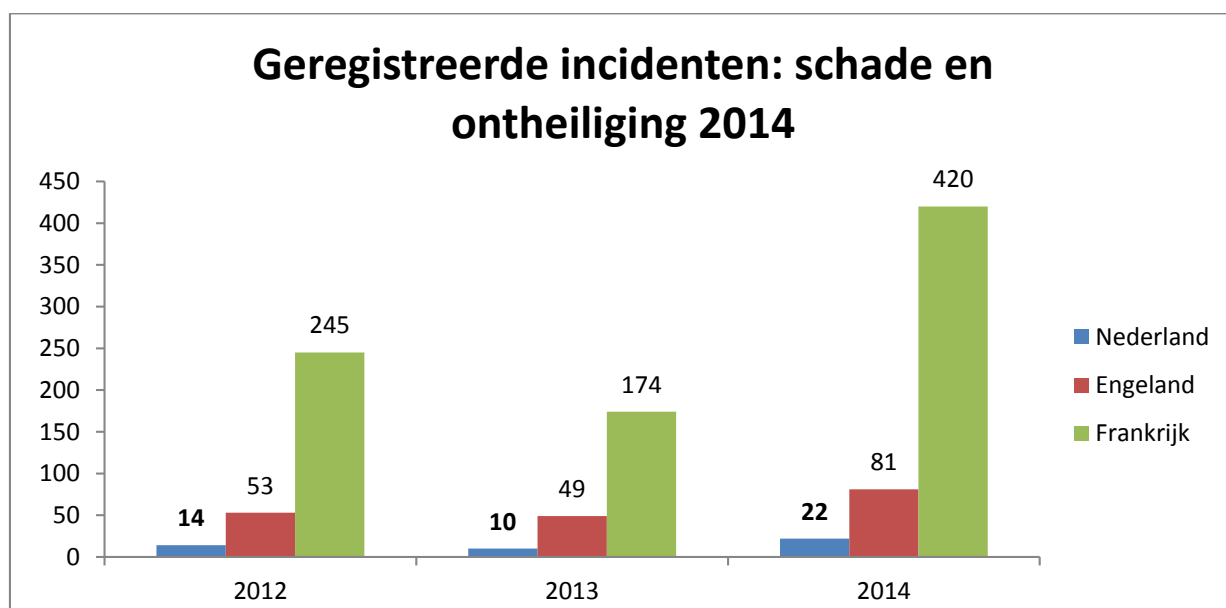

Schade en ontheiliging

Aantal incidenten meer dan verdubbeld.

Fysieke aanvallen gericht tegen (vermeend) Joods eigendom kunnen zich in verschillende vormen vertalen, denk aan het gebruik van antisemitische slogans of symbolen, het bekladden van synagogen of bijvoorbeeld het ingooien van ruiten van huizen waar Joden wonen.

Uit onderstaande grafiek komt naar voren dat er een bijzonder grote toename is geregistreerd van dergelijke incidenten in Nederland van 120%. Ook in Engeland (+65%) en Frankrijk (+141%) was deze stijging zeer duidelijk zichtbaar.

Bron: CIDI, CST, SPCJ

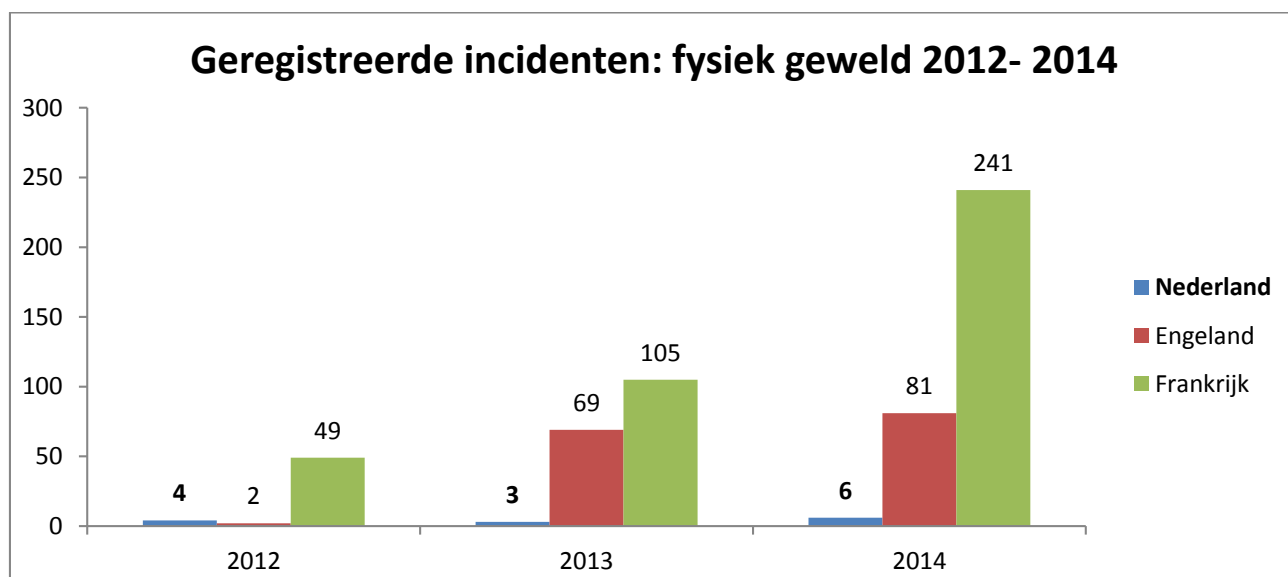

Fysiek geweld

Stijging incidenten: 100%.

In deze paragraaf worden de incidenten met betrekking tot fysiek geweld tegen de Joodse gemeenschap in kaart gebracht. Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de situatie in 2014 in Nederland, Engeland en Frankrijk. Tevens wordt de historische trend duidelijk tussen 2012, 2013 en 2014.

Het aantal incidenten met fysiek geweld tegen personen is verdubbeld ten opzichte van 2013. Daarnaast valt de stijging in met name Frankrijk (129,5%) op.

Bron: CIDI, CST, SPCJ

5. Politiek

Zowel in 2014 als in 2015 hebben verschillende gebeurtenissen binnen en buiten Europa ervoor gezorgd dat het onderwerp 'Veiligheid' een urgent thema is geworden in de Nederlandse samenleving en daarmee ook in de Nederlandse politiek. De actieve deelname van Nederland aan militaire missies in Afghanistan, Mali en Irak/Syrië, waarin terreurbewegingen een grote rol spelen, maken Nederland tot een potentieel doelwit.

Naar aanleiding hiervan heeft het kabinet in augustus 2014 een actieprogramma uitgebracht over de integrale aanpak van Jihadisme. Dit programma richt zich voornamelijk op de (lange termijn) gevolgen van potentiële deelname aan de gewapende strijd²⁵. De grootste kritiekpunten vanuit de politiek op het programma zijn dat er te weinig aandacht is besteed aan de oorzaak van de radicalisering en daarnaast de vraag of de nieuwe maatregelen rechtsgeldig zouden zijn. Het lijkt erop dat de politiek hierbij bezorgd is om de vermeende verdrukking van rechten van radicaliserende individuen, dan om de bescherming van de Nederlandse samenleving.

Het kabinet heeft tevens begin 2015 extra geld vrijgemaakt voor inzet van Defensie en bovendien besloten 129 miljoen euro extra ter beschikking te stellen aan de veiligheidsdiensten. Het kabinet heeft begin 2015 besloten de beveiliging van belangrijke gebouwen en instellingen van de Joodse gemeenschap en andere relevante plaatsen over te laten aan de Koninklijke Marechaussee in plaats van de politie. Dit als aanvulling op bestaande maatregelen zoals die reeds werden uitgevoerd door de politie. De politiek begint zich inmiddels te realiseren dat de huidige terroristische dreiging van langere duur is. Joodse instellingen (Parijs 2014) en gebouwen (Brussel 2014, Kopenhagen 2015) blijven een populair doelwit onder terroristen en het is daarom van groot belang dat de huidige aanpak voorlopig nog van kracht blijft en wordt uitgebreid.

De Nederlandse politiek keurt antisemitisme openlijk af, wat een positief effect kan hebben op de Nederlandse samenleving. De oorlog afgelopen zomer tussen Israël en Hamas liet zien dat antisemitische incidenten vaak opkomen met gebeurtenissen die te maken hebben met Israël en de Palestijnen. Het is belangrijk dat de politiek deze dingen gescheiden houdt en er alles aan doet om ervoor te zorgen dat een oorlog die zich daar afspeelt geen invloed heeft op de Nederlandse samenleving en specifiek de houding jegens de Joodse gemeenschap.

Er ontstaat langzamerhand meer inzicht dat antisemitisme via het politiek correcte vehikel van anti-zionisme weer de samenleving inkomt. Dit is echter nog steeds niet breed bespreekbaar en daarmee onderschat. Alertheid is ook geboden bij het opkomende radicale islamisme dat rondt antisemitisch en antiwesters is. Als dit wordt onderschat of te lang onbespreekbaar blijft dan kan dit een nog veel ernstiger veiligheidsrisico opleveren.

²⁵ Rijksoverheid, "Veiligheid en terrorismebestrijding"

6. Conclusie

De huidige maatschappij is onvoldoende voorbereid op de huidige en de te verwachten dreiging.

Met het huidige dreigingsbeeld is het nog onduidelijk hoe lang de huidige maatregelen van toepassing blijven. Stichting Bij Leven en Welzijn pleit dan ook voor structurele inzet van speciaal opgeleide eenheden die op de hoogte zijn van objectspecifieke aandachtspunten, zijn getraind in de herkenning van afwijkend gedrag dat kan wijzen op voorbereidingshandelingen en het afslaan van een terroristische aanval (weerstand).

Uit de aanslagen in Parijs en Kopenhagen is gebleken dat politie en reguliere beveiliging niet bij machte waren om de aanslag te voorkomen of af te slaan. De beveiligingsstrategie in Nederland wat betreft Joodse objecten is de laatste tijd gewijzigd van passief toezicht naar reactieve weerstand. Vanaf het moment dat een aanslag wordt voorbereid tot en met de uitvoering is de weerstand, vanuit het huidige bevoegde gezag van de overheid (in Nederland op gemeenteniveau), verbeterd maar nog niet op het gewenste niveau. In Europa wordt dit onderkend en gecompenseerd door het inzetten van het leger, in Nederland de Koninklijke Marechaussee. Deze omslag is een duidelijke verbetering, echter is de aard van inzet en genoemde opleiding, middelen en bevoegdheden nog niet optimaal voor het voorkomen van het type aanslagen zoals deze recent hebben plaatsgevonden.

Gezien het structurele karakter van de huidige terroristische dreiging is een structurele oplossing nodig, dat betekent voor de lange-termijn en met internationale samenwerking.

B'LE'W

Adviesorgaan ter bescherming van
de Joodse Gemeenschap in Nederland

Dreigingsrapport mei 2015

Het Dreigingsrapport mei 2015 'Terrorisme als dreiging voor de Joodse gemeenschap in Nederland' is een uitgave van de Stichting Bij Leven en Welzijn (BLEW).

BLEW is het adviesorgaan ter bescherming van de Joodse gemeenschap in Nederland.

Stichting Bij Leven en Welzijn
Postbus 7967
1008 AD Amsterdam

W: www.blew.org
E: info@blew.org
T: 020 - 404 1749

